

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ: แนวทางการพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล
ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาน้ำพุร้อนพระร่วง จังหวัด
กำแพงเพชร

ชื่อนักวิจัย: ดร.วนารัตน์ กรอิศรานุกูล, ดร.นवलวรรณ ทวยเจริญ,
ดร. กาญจนา นาคะภากร, ดร.สนิ นัยวินิจ

Email Address: kwanarat@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 มิถุนายน 2552 - 31 พฤษภาคม 2553

น้ำพุร้อนนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากล การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนในประเทศไทยที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้มาตรฐานสากล ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มาใช้บริการได้เท่าที่ควร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศที่ต้องการผลักดันแหล่งน้ำพุร้อนเป็นสินค้าการท่องเที่ยวใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนอย่างยั่งยืน การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากลด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วิธีการวิจัยจะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ขั้นแรกคือศึกษาการพัฒนาทางกายภาพและการจัดการด้านผลิตภัณฑ์และบริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อน มีการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวพุร้อน 3 แห่งเป็นพื้นที่ศึกษา ได้แก่ น้ำพุร้อนรุ่งอรุณรีสอร์ท น้ำพุร้อนสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ น้ำพุร้อนรักษะวารินและสยามฮอทสปา จังหวัดระนอง ขั้นที่ 2 คือ การศึกษาพฤติกรรม ความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ขั้นตอนที่ 3 เป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับสากลด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนพระร่วง ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการพัฒนาน้ำพุร้อนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวระดับสากลทั้งในด้านของการพัฒนาคุณภาพและผลิตภัณฑ์บริการ นอกจากนี้ยังพบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวพุร้อนในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องต่อพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาน้ำพุร้อนพระร่วงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้ประชาคมที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญโครงการมากขึ้น สามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อันนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประชาคมกลุ่มต่างๆ

คำหลัก : น้ำพุร้อน การมีส่วนร่วม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ น้ำพุร้อนพระร่วง

Abstract

Hotspring is one of natural-tourism places that can be well-developed into international health tourism. The development of most hotspots in Thailand, however, could not achieve an international standard for products and services. This study aims to find the ways to create hotspots development guidelines for serving international health tourism. Community participation was used to involve all stakeholders into planning process.

This study is consisted of 3 main parts. The first part deals with the survey and assessment of physical development and management of hotspots in Thailand. Three case studies, which are Rungaroon resort, Sunkampang hotspots, and Raksawarin hotspots were selected. The second part is to study behavior and expectation of international tourists that visits hotspots in Thailand. Questionnaire and interview methods were used to collect data. The third part is to analyse the ways to develop hotspots to meet the international standard using Praroung hotspots as a case study. The results have shown that there are factors affecting a success of hotspots development in terms of both physical and management aspects. Moreover, it was found that, at present, products and service in hotspots in Thailand do not corresponding to demands of international tourists. The results also shown that community participation process leads to the more understanding about the project among stakeholders in particular the people in community and the local government.

Keyword: Hotspring, community participation, health tourism, Praroung hotspots